

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

15. juuni 2017*

Eelotsusetaotlus — Kohtualluvus tsiviil- ja kaubandusajades — Määrus (EL) nr 1215/2012 — Artikli 7 punkt 1 — Mõisted „lepinguid puudutavad asjad“ ja „teenuste osutamise leping“ — Krediidilepingu solidaarvõlgnike vaheline tagasinõue — Krediidilepingu täitmise koha kindlaksmääramine

Kohtuasjas C-249/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberster Gerichtshofi (Austria kõrgeim üldkohus) 31. märtsi 2016. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 2. mail 2016, menetluses

Saale Kareda

versus

Stefan Benkö,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen, kohtunikud M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (ettekandja) ja D. Šváby,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— S. Kareda, esindaja: *Rechtsanwalt C. Függer*,

— S. Benkö, esindaja: *Rechtsanwalt S. Alessandro*,

— Euroopa Komisjon, esindajad: M. Heller ja M. Wilderspin,

olles 26. aprilli 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 7 punkti 1.
- 2 Taotlus on esitatud S. Benkö ja S. Kareda vahelises vaidluses, mille ese on ühise krediidilepingu nende igakuiste tagasimaksete hüvitamine, mida S. Benkö tegi S. Kareda poolt tagasimaksete tegemata jätmise tõttu.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 1215/2012

- 3 Määruse nr 1215/2012 põhjendusest 4 nähtuvalt on määruse eesmärk siseturu häireteta toimimise huvides kehtestada „sätted, millega ühtlustatakse kollisiooninormid kohtualluvuse kohta tsiviil- ja kaubandusajades ning tagatakse, et liikmesriigis tehtud kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne“.
- 4 Määruse põhjendustes 15 ja 16 on sedastatud:
 - „(15) Kohtualluvuse eeskirjad peaksid olema hästi prognoositavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga. Seepärast peaks alati olema tagatud kohtualluvus kostja elukoha alusel, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui vaidluse sisu või poolte autonoomia eeldab teistsugust seost. Selleks et ühiseeskirjad oleksid läbipaistvamad ja et vältida vastuolulist kohtualluvust, peab juriidilise isiku alaline asukoht olema autonoomselt kindlaks määratud.“
 - (16) Lisaks kostja alalisele elukohale peaks kohtualluvusel olema ka muid aluseid, mis toetuksid tihedale seosele kohtu ja menetluse vahel või aitaksid kaasa tõrgeteta õigusemõistmisele. Tihe seos peaks tagama õiguskindluse ja hoidma ära võimaluse, et kostja vastu esitataks hagi liikmesriigi kohtusse, mida ta ei saanud mõistlikult ette näha. See on oluline eelkõige lepinguväliste võlasuhete puhul, mis tulenevad eraelu puutumatus ja isikuõiguste rikkumisest, sealhulgas laimust.“
- 5 Kohtualluvuse eeskirjad on toodud sama määruse II peatükis. See peatükk hõlmab muu hulgas 1., 2. ja 4. jagu, mille pealkirjad on vastavalt „Üldsätted“, „Valikuline kohtualluvus“ ja „Kohtualluvus tarbijalepingute puhul“.
- 6 Määruse nr 1215/2012 artikli 4 lõige 1, mis kuulub II peatüki 1. jakku, on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määruse kohaselt esitataks hagi isikute vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtutesse sõltumata nende kodakondsusest.“
- 7 Määruse nr 1215/2012 artikkel 7, mis kuulub II peatüki 2. jakku, on sõnastatud järgmiselt:

„Isiku vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib esitada hagi teises liikmesriigis:

 - l) a) lepinguid puudutavates asjades selle paiga kohtusse, kus tuli täita asjaomane kohustus;

- b) kui ei ole kokku lepitud teisiti, käsitatakse käesoleva sätte kohaldamisel asjaomase kohustuse täitmise kohana:
- müügi puhul kohta liikmesriigis, kus lepingu kohaselt kaubad üle anti või kus need oleks tulnud üle anda,
 - teenuste osutamise puhul kohta liikmesriigis, kus lepingu kohaselt teenuseid osutati või kus neid oleks tulnud osutada;
- c) kui alapunkt b ei kohaldu, kohaldatakse alapunkti a;

[...]“

- 8 Määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 sõnastus on identne määrusega nr 1215/2012 kehtetuks tunnistatud nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42) artikli 5 punkti 1 sõnastusega. Artikli 7 punkt 1 vastab peale selle 27. septembri 1968. aasta tsiviil- ja kaubandusajade kohtualluvuse ning neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni (EÜT 1972, L 299, lk 32), mida on muudetud hilisemate konventsioonidega, mis käsitlevad uute liikmesriikide ühinemist selle konventsiooniga (edaspidi „Brüsseli konventsioon“), artikli 5 punktile 1.
- 9 Määruse nr 1215/2012 artikli 17 lõikes 1, mis sisaldub määruse II peatüki 4. jaos, on sätestatud järgmist:
- „Asjades, mis puudutavad lepinguid, mille isik on tarbijana sõlminud oma majandustegevusest või kutsealast sõltumatul eesmärgil, määratakse kohtualluvus kindlaks käesoleva jao alusel, ilma et see piiraks artikli 6 ja artikli 7 punkti 5 kohaldamist, kui tegemist on:
- a) järeelmaksuga kaupade müügilepinguga,
 - b) osamaksetena tasutava laenulepinguga või muud liiki krediidlepinguga, mis sõlmiti kaupade müügi rahastamiseks, või
 - c) muudel juhtudel lepinguga, mis on sõlmitud isikuga, kes tegeleb tarbija alalise elukoha liikmesriigis äri- või kutsetegevusega või kelle selline tegevus on mis tahes vahenditega suunatud nimetatud liikmesriiki või mitme liikmesriigi hulgas ka nimetatud liikmesriiki, ning kui leping kuulub sellise tegevuse raamesse.“
- 10 Määruse artikli 18 lõigetes 1 ja 2, mis asuvad samuti 4. jaos, on sätestatud:
- „1. Tarbija võib algatada menetluse teise lepingupoole vastu selle liikmesriigi kohtutes, kus on nimetatud poole alaline elukoht, või, olenemata teise poole alalisest elukohast, selle paiga kohtutes, kus on tarbija enese alaline elukoht.
2. Teine lepingupool võib algatada menetluse tarbija vastu üksnes selle liikmesriigi kohtutes, kus on tarbija alaline elukoht.“
- 11 Määruse nr 1215/2012 artiklite 17 ja 18 sõnastus vastab määruse nr 44/2001 artiklite 15 ja 16 sõnastusele.

Määrus (EÜ) nr 593/2008

- 12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) (ELT L 177, lk 6; parandus ELT 2009, L 309, lk 87) põhjendustes 7 ja 17 on märgitud:

„(7) Käesoleva määruse sisuline reguleerimisala ja sätted peaksid olema kooskõlas [määrusega nr 44/2001] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta [...] („Rooma II“).

[...]

(17) Valiku puudumisel kohaldatava õigusega seoses tuleks „teenuste osutamise“ ja „kaupade müügi“ mõistet tõlgendada samal viisil kui [määruse nr 44/2001] artiklit 5 kohaldades, niivõrd kuivõrd kaupade müük ja teenuste osutamine on selle määrusega hõlmatud. Kuigi frantsiisi- ja turustuslepingud on teenuse osutamise lepingud, kohaldatakse nende suhtes erinorme.“

- 13 Määruse artiklis 15 „Nõudeõiguse üleminek seaduse alusel“ on sätestatud:

„Kui isikul („võlausaldaja“) on lepinguline nõue teise isiku („võlgnik“) vastu ning kui kolmas isik on kohustatud täitma võlausaldaja nõuet või on seda juba teinud, määratakse see, kas ja millises ulatuses on kolmandal isikul õigus kasutada võlgniku vastu võlausaldaja õigusi, mis tal olid nende suhet reguleerinud õiguse kohaselt, kindlaks selle õigusega, mille kohaselt on kolmas isik kohustatud täitma võlausaldaja nõuet.“

- 14 Määruse artiklis 16 „Võlgnike paljusus“ on ette nähtud:

„Kui võlausaldajal on nõue mitme sama nõude rahuldamise eest vastutava võlgniku vastu ning kui üks võlgnik on nõude kas täies mahus või osaliselt juba rahuldanud, reguleerib õigus, millega on reguleeritud võlgniku ja võlausaldaja võlasuhe, samuti võlgniku õigust nõuda hüvitist teistelt võlgnikelt. Teised võlgnikud võivad toetuda kaitsele, mis neil oli võlausaldaja suhtes, nende ja võlausaldaja vahelisele võlasuhtele kohaldatava õigusega tagatud ulatuses.“

Austria õigus

- 15 Austria tsiviilseadustiku (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „ABGB“) § 896 on sõnastatud järgmiselt:

„Solidaarvõlgnikul, kes tasus üksi kogu võlasumma, on lubatud ka ilma õiguste loovutamisetä nõuda teistelt võlgnikelt hüvitamist, mis peab toimuma võrdsete osadena, kui nende vahel ei ole kokku lepitud muud vahekorda.“

- 16 Enne ABGB muutmist hilinevad maksete seadusega (Zahlungsverzugsgesetz; *BGBI.* I, 2013/50) nägi ABGB § 905 lõige 2 ette, et „kahtluse korral peab võlgnik raha maksmise kohustuse täitma võlausaldaja elukohas (asukohas), kusjuures võlgnik kannab sellega seonduvad riskid ja kulud“.

- 17 ABGB §-s 1042 on ette nähtud:

„Isikul, kes teeb teise isiku eest kulutusi, mille teine isik oleks seaduse kohaselt pidanud ise tegema, on õigus nõuda selle hüvitamist.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 18 Austria kodanik Stefan Benkö, kes elab Austrias, esitas Landesgericht St. Pöltenile (St. Pölteni esimese astme kohus, Austria) hagi oma endise elukaaslase, Eesti kodaniku Saale Kareda vastu, kelle elukohta aadress Eestis on teadmata, nõudes temalt 17 145,41 euro suuruse summa hüvitamist koos intressiga ning kulude tasumist. Eelotsusetaotlusest nähtub, et 2007. aastal Austrias koos elades omandasid S. Benkö ja S. Kareda 190 000 euro eest eramu, millest kummagi omandisse kuulub jagamatu pool eramust. Omavahendite puudumise tõttu võtsid nad ostu rahastamiseks ja vajalike hoone ümberehitustööde tegemiseks 2007. aasta märtsis ühelt Austria pangalt kolm laenu – 150 000 eurot, 100 000 eurot ja 50 000 eurot. Laenusaajad olid nii S. Benkö kui ka S. Kareda.
- 19 S. Kareda lõpetas oma kooselu S. Benköga 2011. aasta lõpus ja läks tagasi Eestisse elama, kusjuures tema elukohta aadress on S. Benköle teadmata. S. Kareda ei tasunud alates 2012. juunist enam laenu tagasimakseid, mistõttu S. Benkö tasus laenu tagasimakseid üksinda. Sellest tulenevalt palub S. Benkö esitatud hagis, et S. Karedat kohustataks talle ABGB § 1042 kohaselt hüvitama summa, mis vastab tagasimaksetele, mille S. Benkö tema eest kuni 2014. aasta juunini (kaasa arvatud) tegi.
- 20 Esimese astme kohus Landesgericht St. Pölten (St. Pölteni esimese astme kohus, Austria) võttis S. Kareda elukohta aadressi teadasaamiseks ühendust Eesti suursaatkonnaga Austrias, kuid see ei andud tulemust.
- 21 Dokumentide vastuvõtmiseks volitatud esindaja, kes S. Karedale määrati, esitas pädevuse puudumise vastuväite põhjendusel, et S. Kareda elukoht on Eestis. Esiteks oli esindaja arvamusel, et S. Benkö kirjeldatud asjaolud ei kuulu määruse nr 1215/2012 II peatüki 2.–7. jao sätete kohaldamisalasse. Teiseks ei ole tema arvates kohtul, kelle poole pöörduti, territoriaalset pädevust, seda enam, et laenu andnud panga registrijärgne asukoht, mis vastab laenude tagasimaksmise kohustuse täitmise kohale, ei ole Landesgericht St. Pölteni (St. Pölteni esimese astme kohus) tööpiirkonnas.
- 22 Viimati nimetatud kohus nõustus nende argumentidega ja tuvastas rahvusvahelise kohtualluvuse puudumise kohtuasja lahendamiseks.
- 23 S. Benkö kaebas selle kohtumääruse edasi Oberlandesgericht Wiener (Viini teise astme kohus, Austria), kes otsustas, et kohtualluvus määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alusel tehakse kindlaks koha järgi, kus toimub tagasimakseid puudutava lepingulise kohustuse täitmine ehk selle kohtu arvates oli selleks võlgniku elukoht. Asi allub seega rahvusvahelise kohtualluvuse kohaselt Landesgericht St. Pöltenile (St. Pölteni esimese astme kohus), kellel on samuti territoriaalne pädevus.
- 24 S. Kareda esindaja esitas teise astme kohtu määruse peale määruskaebuse Oberster Gerichtshofile (Austria kõrgeim kohus), paludes tuvastada, et Austria kohtud ei ole pädevad vaidlust lahendama.
- 25 Neil asjaoludel otsustas Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et kui võlgnike (ühises) pangaga sõlmitud krediitdilepingus ette nähtud krediidi tagasimakseid tasus üks võlgnik üksinda, siis võlgnike omavahelisest suhtest tulenev tagasinõue (kulutuste hüvitamise või tagasinõue) on samast krediitdilepingust tulenev (teisene) lepinguline nõue teise võlgniku vastu?

2. Kui esimesele küsimusele tuleb vastata jaatavalt, siis

kas krediitdilepingust tuleneva tagasinõude puhul (kulutuste hüvitamise või tagasinõue), mille üks võlgnik teise võlgniku vastu esitab, määratakse vastava kohustuse täitmise koht kindlaks:

- a) määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teise taande („teenuste osutamine“) alusel või

b) määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti a kohaselt koostoimes alapunktiga c *lex causae* alusel?

3. Kui teise küsimuse punktile a tuleb vastata jaatavalt, siis

kas pangapoolne krediidi andmine on krediidilepingust tulenev lepingule iseloomulik sooritus ja määrab kohustuse täitmise koha selle teenuse osutamise puhul määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teise taande kohaselt panga asukoha järgi, kui krediidi andmine toimus ainult seal?

4. Kui teise küsimuse punktile b tuleb vastata jaatavalt, siis

kas rikutud lepingulise kohustuse täitmise koha kindlaksmääramisel on määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti a järgi:

- a) määrava tähtsusega mõlema võlgniku poolse krediidivõtmise aeg (2007. aasta märts) või
- b) aeg, mil krediidisaaja, kellel on õigus esitada tagasinõuet, tegi pangale tagasimaksed, millest ta järeldab, et tal on kostja vastu tagasinõudeõigus (2012. aasta juunist kuni 2014. aasta juunini)?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 26 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingu solidaarvõlgnike vaheline tagasinõue kuulub selle sätte tähenduses „lepinguid puudutavate asjade“ alla.
- 27 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb viidata Euroopa Kohtu tõlgendusele, mis puudutab määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 ja Brüsseli konventsiooni artikli 5 punkti 1 ning mis kehtib ka määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 kohta, kuna neid sätteid võib pidada samaväärseks (vt selle kohta kohtuotsus, 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, punkt 28).
- 28 Kohtupraktikast selgub esiteks, et mõistet „lepingutega seotud asjad“ määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 tähenduses tuleb tõlgendada autonoomselt, et tagada selle ühetaoline kohaldamine kõigis liikmesriikides, ning teiseks peab selleks, et tegemist oleks „lepingutega seotud asjadega“, olema hageja nõudega vaidlustatud juriidiline kohustus, mille isik on endale vabatahtlikult teise isiku ees võtnud (vt selle kohta kohtuotsused, 14.3.2013, Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, punktid 45–47, ning 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, punktid 37 ja 39).
- 29 Selle kohta tuleb kõigepealt meelde tuletada, et määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunktis b sätestatud seotuse kriteeriume kohaldatakse kõigi samast lepingust tulenevate nõuete suhtes (vt selle kohta kohtuotsus, 9.7.2009, Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, punkt 33).
- 30 Seejärel tuleb asuda seisukohale, et lepinguid puudutavate asjade alla kuuluvad kõik kohustused, mille alus on leping, mille täitmata jätmisel hageja hagi põhineb (vt selle kohta kohtuotsused, 6.10.1976, De Bloos, 14/76, EU:C:1976:134, punktid 16 ja 17, ning 8.3.1988, Arcado, 9/87, EU:C:1988:127, punkt 13).
- 31 Sama kehtib ka selliste kohustuste suhtes, mis on tekkinud selliste solidaarvõlgnike nagu põhikohtuasjas vahel, ning eriti võimaluse suhtes, et solidaarvõlgnik, kes on maksnud täielikult või osaliselt teise solidaarvõlgniku osa ühisest võlast, saab sisse nõuda selliselt tasutud summa, esitades tagasinõude (vt analoogia alusel kohtuotsus, 12.10.2016, Kostanjevec, C-185/15, EU:C:2016:763,

punkt 38). Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 31 märkis, siis kuna selle nõude põhjus on ise seotud lepingu olemasoluga, oleks määruse nr 1215/2012 kohaldamisel kunstlik lahutada need õigussuhted lepingust, mis need tekitab ja mis on nende alus.

- 32 Lõpuks tuleb märkida, et isegi kui määruse nr 1215/2012 sätteid tuleb tõlgendada määrusega kehtestatud süsteemi ja seda toetavaid eesmärke arvestades (vt selle kohta kohtuotsus, 16.1.2014, Kainz, C-45/13, EU:C:2014:7, punkt 19), tuleb võtta arvesse ühtsuse eesmärki eelkõige viimati nimetatud määruse ja Rooma I määruse kohaldamisel (vt selle kohta kohtuotsus, 21.1.2016, ERGO Insurance ja Gjensidige Baltic C-359/14 ja C-475/14, EU:C:2016:40, punkt 43). Tõlgendus, mille kohaselt sellist tagasinõuet, nagu on arutlusel põhikohtuasjas, tuleb pidada lepingut puudutavaks asjaks määruse nr 1215/2012 tähenduses, on aga samuti kooskõlas nimetatud ühtsuse eesmärgiga. Nimelt Rooma I määruse artikkel 16 seob mitme võlgniku vahelise suhte sõnaselgelt võlgniku ja võlausaldaja vahelise suhtega.
- 33 Eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingu solidaarvõlgnike vaheline tagasinõue kuulub selle sätte tähenduses „lepinguid puudutavate asjade“ alla.

Teine küsimus

- 34 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et selline krediidileping, nagu on arutlusel põhikohtuasjas ning mille on sõlminud krediidasutus ja kaks solidaarvõlgnikku, tuleb kvalifitseerida selle sätte tähenduses teenuste osutamise lepinguna.
- 35 Euroopa Kohtu praktika on, et mõiste „teenused“ määruse nr 44/2001 artikli 5 punkti 1 alapunkti b tähenduses, mille sõnastus on identne määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b sõnastusega, tähendab, et vähemalt see lepingupool, kes teenust osutab, sooritab tasu eest mingi kindla tegevuse (vt selle kohta kohtuotsus, 14.7.2016, Granarolo, C-196/15, EU:C:2016:559, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 40 märkis, seisneb krediidilepingus, mille krediidasutus sõlmis krediidisaaajaga, teenuse osutamine selle summa andmises krediidasutuse poolt krediidisaaajale tasu eest, mida krediidisaaaja maksab põhimõtteliselt intressi vormis.
- 37 Seega tuleb leida, et sellist krediidilepingut tuleb pidada „teenuste osutamise lepinguks“ määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti b teise taande tähenduses.
- 38 Järelikult tuleb teisele küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et selline krediidileping, nagu on arutlusel põhikohtuasjas ning mille on sõlminud krediidasutus ja kaks solidaarvõlgnikku, tuleb kvalifitseerida selle sätte tähenduses „teenuste osutamise lepinguks“.

Kolmas küsimus

- 39 Kolmanda küsimusega küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et kui krediidasutus annab krediiti kahele solidaarvõlgnikule, siis „koht liikmesriigis, kus lepingu kohaselt teenuseid osutati või kus neid oleks tulnud osutada“ selle sätte tähenduses on koht, kus on krediidasutuse asukoht, sealhulgas selleks, et teha kindlaks selle kohtu territoriaalne pädevus, kes peab otsustama solidaarvõlgnike vahelise tagasinõude üle, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

- 40 Sellega seoses tuleb vastavalt Euroopa Kohtu praktikale kindlaks määrata lepingut iseloomustav kohustus (vt selle kohta kohtuotsus, 14.7.2016, Granarolo, C-196/15, EU:C:2016:559, punkt 33).
- 41 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 45 märkis, on krediidilepingu raames iseloomulik kohustus laenatud summa andmine, samas kui krediidisaja kohustus laenatud summa tagasi maksta on üksnes krediidiandja soorituse tagajärg.
- 42 Seega tuleb leida, et kui ei ole kokku lepitud teisiti – millele viitas eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimuses –, on teenuste osutamise koht määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teise taande tähenduses krediidasutuse poolt krediidi andmise korral selle krediidasutuse asukoht.
- 43 Mis puudutab seda, kas see kaalutlus on samuti asjakohane selleks, et teha kindlaks, milline kohus on territoriaalselt pädev otsustama tagasinõude üle tagasimaksete suhtes solidaarvõlgnike vahel, siis on oluline meenutada, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 31, et see nõue tugineb krediidilepingul, mille on sõlminud solidaarvõlgnikud ja krediidasutus.
- 44 Eeltoodust ja prognoositavuse, ühtlustamise ja tõrgeteta õigusemõistmise eesmärkidest, mida määruse nr 1215/2012 põhjenduste 15 ja 16 kohaselt selle määrusega taotletakse, tuleneb, et määruse artikli 7 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et kohus, kes on pädev otsustama sellise nõude üle, on selle liikmesriigi kohus, kus on krediidasutuse asukoht kui tagasinõude aluseks oleva kohustuse täitmise koht.
- 45 Sellega seoses ei ole asjakohane põhikohtuasja mõlema poole seisukoht, et nad on mõlemad tarbijad ja neile peaks seetõttu kohaldama kohtualluvuse eeskirju, mis on määruse nr 1215/2012 artiklites 17 ja 18 ette nähtud tarbijalepingute puhul. Nimelt on Euroopa Kohus määruse nr 44/2001 artiklite 15 ja 16 suhtes märkinud, et neid norme ei kohaldata kahe tarbija vahelistele suhetele (vt selle kohta kohtuotsus, 5.12.2013, Vapenik, C-508/12, EU:C:2013:790, punkt 34).
- 46 Eeltoodut arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et kui krediidasutus annab krediiti kahele solidaarvõlgnikule, siis „koht liikmesriigis, kus lepingu kohaselt teenuseid osutati või kus neid oleks tulnud osutada“ selle sätte tähenduses on koht, kus on krediidasutuse asukoht, sealhulgas selleks, et teha kindlaks selle kohtu territoriaalne pädevus, kes peab otsustama solidaarvõlgnike vahelise tagasinõude üle, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Neljäs küsimus

- 47 Arvestades kolmandale küsimusele antud vastust, on vajadus neljandale küsimusele vastamiseks ära langenud.

Kohtukulud

- 48 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 7 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et krediidilepingu solidaarvõlgnike vaheline tagasinõue kuulub selle sätte tähenduses „lepinguid puudutavate asjade“ alla.**

2. Määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et selline krediidileping, nagu on arutlusel põhikohtuasjas ning mille on sõlminud krediidiasutus ja kaks solidaarvõlgnikku, tuleb kvalifitseerida selle sätte tähenduses „teenuste osutamise lepinguks“.
3. Määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 1 alapunkti b teist taanet tuleb tõlgendada nii, et kui krediidiasutus annab krediiti kahele solidaarvõlgnikule, siis „koht liikmesriigis, kus lepingu kohaselt teenuseid osutati või kus neid oleks tulnud osutada“ selle sätte tähenduses on koht, kus on krediidiasutuse asukoht, sealhulgas selleks, et teha kindlaks selle kohtu territoriaalne pädevus, kes peab otsustama solidaarvõlgnike vahelise tagasinõude üle, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

Allkirjad